СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 206. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 5-го вересня 1935. — VOL. XLIII. No. 206. Jersey City, N. J., Thursday, September 5, 1935 THREE CENTS

„СТЕНДАРД ОЙЛ" ВІДКЛИКАЄ СВОЇ КОНТРАКТИ З ЕТІОПІЄЮ

ВАШИНГТОН. — Під натиском департаменту стейту відоме нафтове підприємство „Стандард Векюум Ойл Ко." постановило відкликати свою угоду з Етіопією про нафтову концесію.

Вістку про цей факт подав самий Гол, секретар стейту, на конференції з пресою у вівторок вечором. Гол дав до зрозуміння, що американський уряд напер на нафтове підприємство зректися концесії, котра могла би зробити багато клопоту не тільки для уряду Злучених Держав, але й для урядів інших держав, що хочуть полагодити загрозу війни Італії проти Етіопії.

Рівночасно нафтове підприємство заперечило вістку, буцімто воно вже заплатило за цю концесію першу рату.

ВЕЛИКИЙ КОРАБЕЛЬ У НЕБЕЗПЕЦІ.

МАЙАМІ (Флорида). — Грізна буря, що навістила ці околиці, загнала великий пасажирський корабель „Дикси" з лінії Морґана на коралеві скелі, яких 60 миль звідси на полудне.

Корабля відай не вдасться стягнути зі скелі. 351 пасажирів корабля і його моряків треба буде зняти з покладу та перенести на інші кораблі. Покищо це неможливе через те, що довкола нього ще далі шаліє буря та не дає кораблям, що поспішили на ратунок, братися до ратування людей.

Заряд корабля каже, що в кораблі є сильна проточина, але кораблеви не грозить затоплення. Кількох пасажирів буря трохи потовкла; зрештою випадків на кораблі не було. Чотири великі кораблі стоять коло „Дикси", вижидаючи кінця бурі.

ДЕСЯТКИ ЛЮДЕЙ ЗГИНУЛИ ПІДЧАС БУРІ.

МАЙАМІ.—Тропікальний ураґан, що навістив західнє побереже Флориди та вдарив з особливою силою на міста Ст. Пітерсберґ і Тампа, осередок тютюнового промислу стейту, лишив за собою коло сотки трупів.

Найбільше жертв у людях було в таборі для ветеранів у Флорида Кіз. Кажуть, що згинули 78 ветеранів.

Ураґан дійшов був до скорости 100 миль на годину. Він затопив кілька рибацьких суден на морю та наробив багато шкоди на всій своїй дорозі.

ЇХАВ АВТОМ 301 МИЛЬ НА ГОДИНУ.

БОНІВИЛ СОЛТС ФЛЕТС (Юта). — Урядовці Американського Автомобілевого Союзу признали, що відомий анґлійський переґоновий автомобіліст Малком Кемпбел їхав на місцевій пісковій площині своїм автом "Блюберд" зі скорістю 301 миль на годину.

Сер Кемпбел приїхав сюди на цю їзду з Анґлії та привіз зі собою спеціяльно для нього збудований автомобіль. Його ідеалом було їхати зі скорістю 5 миль на мінуту. Коли перший звіт Автомобілевого Союзу признав йому 299 миль на годину, Кемпбел постановив їхати ще раз. Коли Союз признав йому по новім обчисленню скорість 301 миль на годину, Кемпбел постановив вертатись до Анґлії.

ПОЧИНАЮТЬ РОБОТУ НАД НОВИМ КАНАЛОМ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт потвердив визначення для Корпусу Військових Інжинірів суми 5 міліонів долярів на починання копання каналу через Флориду.

Канал має бути такий, щоб ним могли океанські кораблі свобідно переїжджати з океану до Мексиканського заливу. Має він починатися коло гирла ріки св. Івана, йти цею рікою аж до Палатки, а потім ріками Оклагава й Вітлакучі.

25,000 НА ЗАПОМОГОВИХ РОБОТАХ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорське бюро адміністрації поступу праць наняло у вівторок нових 5,000 робітників на допомогову заплату, отже тепер число цих робітників у цьому місті виносить 25,000 осіб.

БУДУЮТЬ ВЕЛИКУ МАШИНУ ДЛЯ ВИРОБУ РАДУ.

РОЧЕСТЕР (Ню Йорк). — Три вчені рочестерського університету почали будову маґнетичного акцелєратора, що має розбивати атоми й робити рад.

Машина буде другою в світі щодо величини. Робота над нею має бути скінчена наступної весни. Коштуватиме 10,000 долярів. Буде вона вживати до роботи електричної сили 100,000 ватів.

УСПОКОЮЮТЬ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ДИТЯЧОГО ПАРАЛІЖУ.

НЮ ЙОРК. — Міський уряд здоровля прийшов до переконання, що, не дивлячися на випадки занедужань на дитячий параліж, у місті не можна говорити про пошесть цеї недуги, і тому він постановив відкрити новий шкільний рік у публичних школах зовсім правильно.

Одначе коли родичі побоюються недуги, вони можуть безкарно задержати дітей дома та не посилати їх до школи, поки не мине всяка небезпека.

НОВИЙ СТАН У СОВЕТСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ.

„Літературная Ґазета" з 20. липня ц. р. повідомляє, що 7. липня ц. р. рада наркомів СССР відбула спеціяльне засідання у справі літературної продукції Совєтів. На цій раді скритиковано суворо дотеперішню діяльність Держвидаву в ділянці белєтристики й визначено для дальшої праці на цьому полі такі напрямні:

Поставити вищі мистецькі вимоги до творів белєтристики, що набудуче будуть друкуватися, та не друкувати відтепер меншевартісного хламу; підвищити наклади видань клясиків, щоб вони пройшли в широкі маси; поправити технічну сторінку видань — зразки, папір, фарбу, оправу, вивінування; навязати тісніщий контакт з читачем та достроювати продукцію можливо до справжнього попиту; видавати точно часописи; притягнути до тісної співпраці союз совєтських письменників; у продажі книжок брати більш як досі під увагу свобідний ринок, щоб у вільній торговлі знайшлося якнайбільш книжок.

В звязку з цими вирішеннями ради наркомів та відповідною вступною статтею містить „Літературная Ґазета" й інтервю з головним директором Держвидаву, Накоряковом. Цей потверджує правильність усіх доручень ради наркомів, але додає, що в усьому видавничому „балаґані" завинили багато й совєтські письменники, що не виконали у 60 відсотках на 100 своїх контрактів з Держвидавом. Зрештою Накоряков обіцяє достроїтись до вказівок та показати, що Держвидав доріс до своїх завдань.

Як з цього бачимо, і на фронті літератури в Совєтах не дуже добре...

ВЕЛИКА ПОСУХА В ЮГОСЛАВІЇ.

Внаслідок великої посухи, що від довшого часу панує в деяких повітах Країни, забракло там води до пиття. Щоб ратувати людей і звірят, югославські власти зарядили довіз води автоцистернами з Любляни.

ЖЕРТВА ТЕМНОТИ.

В селі Дашковцях (Закарпаття) захворів 52-літній селянин Антін Себейло на тиф, і замісць того, щоб покликати до себе лікаря, покликав знахорку, а вона дала йому напитися звичайної нафти. Себейло помер, а 70-літню знахорку Марію Дошку арештували.

ПОХОРОН ЖНИВА.

У великому колгоспі ім. Ворошилова коло Курська влаштували селяни незвичайну як на совєтські умовини маніфестацію — похорон жнива. Кількадесять осіб з бриґадиром Швергіном — як пише „Ударник" — влаштували цей похорон так, що під звуки похоронних маршів винесли з села домовину з „небіщиком-жнивом" і похоронили його на краю лісу. За домовиною йшли лави колгоспників. У звязку з тим до колгоспу прибула окрема комісія, що арештувала Шверґіна та 50 найголовніших учасників „похорону"; кільканацять інших притягнули до відповідальности.

ВЕЛИКАНСЬКА ЕКСПЛЬОЗІЯ 100 СОТНАРІВ ДИНАМІТУ.

Цими днями біля Ляґо Маджоре (Італія) розбито при помочі динаміту 50 тисяч кубічних метрів червоного ґраніту. До вибуху зужито 100 сотнарів динаміту. Експльозію було чути кільканацять кільометрів. Вибуховий матеріял уміщено 20 метрів під землею і запалено його при помочі електричної струї. Ці праці є в звязку з проєктованою будовою залізничої лінії в тих околицях.

МІЛІОН ФЛЯШОК ДО ЕТІОПІЇ.

Чехословацькі фабрики фляшок дістали велике замовлення від Італії на фляшки до пива і мінеральних напитків. Фабрики обовязані доставити Італії понад міліон фляшок у дуже короткому часі. Ці замовлення тісно стоять з доставами напитків для італійських військ у східній Африці. Збільшений вивіз фляшок вплинув на поправу положення у чехословацькім промислі, який дав працю безробітним кваліфікованим у цій ділянці робітникам.

ПОДРУЖА ВІРНІСТЬ.

Старшину арґентинського корабля „Президент Сармієнто", Ешаверана, який одружився щойно минулого року, вислали в подорож довкола світа. Його дружина робила заходи, щоб їй теж дозволили їхати з мужем. Одначе уряд відмовив, тому, що закони Арґентини не дозволяють, щоб жінки їхали воєнними кораблями. Молода дружина таки поставила на своїм і виїхала першим кораблем з матірю та 2-місячним синком у подорож за мужем, з яким буде зустрічатись при кожнім причаленні корабля до пристані. Перша стріча молодих подруг була в Лондоні, тепер вірна дружина поїхала до Гельсінґфорсу, куди на днях приїде муж на кораблі „Президент Сармієнто". Черґові стрічі обох подруг будуть у Копенгаґені, Гамбурґу, Бульоні, Севілі і Казаблянці.

ЗВИРОДНІЛИЙ БАТЬКО.

В селі Зеленів (пов. Сторожинець, Буковина) замордував Михайло Мойсевич свого 25-літнього сина Антона. Батько жив у великій незгоді з сином через маєток, що його полишила по смерти жінка Михайла Мойсевича. Як прийшло до звірського вчинку батька? Батько вирішив позбутися сина, закрався до його ліжка й убив його сокирою. Рано дав знати жандармерії, що сина замордовано. Жандармерія слідила й підозріння впало на звироднілого тата. Його арештовано і післано до вязниці до Сторожинця.

РЕКІНИ ЗВАРЕНІ У МОРСЬКІЙ ВОДІ.

В морях живуть великі риби рекіни, які часто пожирають необережних людей підчас морських купелей. Біля острова Тімор, на схід від острова Джави (полудневосхідня Азія), запримітили рибалки сотки рекінів на поверхні моря. Показалося, що ці рекіни були неживі, бо вони зварилися в морській воді, доведеній до кипіння вибухом підводного вулькану.

НОВІ МЕТОДИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ ЗА КОРДОНОМ.

Комуністичний письменник Рудольф, який недавно розійшовся з Москвою, заторкує у чехословацькій пресі справу зміни системи комуністичної пропаґанди за кордоном. На його думку, метою большевицької тактики викликати у закордонних урядів погляд, що комінтерн припинив свою пропаґанду в інших краях. Офіційно мають скасувати закордонні секції Комінтерну, комуністичні партії за кордоном мають погодитися з лівими партіями та припинити пропаґанду. Але в суті річи саму пропаґанду припоручили т. зв. Професійному Інтернаціоналови і товариствам приятелів совєтської Росії, як орґанізаціям найбільш до того завдання відповідним. Таке саме завдання припоручено теж масонській орґанізації, відомій під назвою „Ліґа Праз Людини"

ПЕРЕПАЧКОВУВАННЯ ЗБРОЇ ДО ФРАНЦІЇ.

Париський „Лє Матен" у телєґрамі з Гавру повідомляє про нову аферу перепачковування зброї до Франції. Кілька днів тому приїхав на двірець у Гаврі бельґійський ваґон, у якім мали бути скрині з гляняними рурами. Ті скрині вивантажили на товарове авто, що мало їх перевезти до Парижа. В дорозі поліція притримала авто й перевела ревізію. Виявилося, що в усіх скринях були скоростріли. Щоденник твердить, що у вивантажених недавно в Руен 60 скринях, у яких мали бути сталеві рури, теж була зброя.

ВІДЧИТАЛИ ПРИСУД КРІЗЬ ВІКНО ШПИТАЛЮ.

Закон у Румунії забороняє перериватн процеси за шпіонажу. Тому коли поручник Антонеску, якого судили за шпіонажу, підчас розправи занедужав на шкарлятину, умістили його в шпиталі для пошесно недужих, одначе процесу не перерывали. Коли запав присуд на деґрадацію і 20 літ тюрми, судді прийшли до шпиталю і відчитали йому присуд крізь шибу вікна у шпиталі.

ЛЕПЕЯ НЕ МОЖУТЬ ПІЙМАТИ.

Як відомо, кілька місяців чеська поліція пошукує по селах і лісах верховини вже дуже відомого розбійника Лепея. Шукає жандармерія всюди, але то знайде слід його, то знову стратить. Навіть поліційні пси не можуть допомогти. Населення до нього ставиться прихильно, а це дає йому можливість ховатися чи то серед працівників у лісах, чи косарів на полонинах.

ТРОХИ СТАТИСТИКИ.

При останнім переписі населення в ЧСР було встановлено, що в републиці більше парубків ніж одружених. Числа показують, що парубків є 3,840,000, а одружених 3,040,000. Вільних жінок 3,643,000, а одружених 3,091,000. Скількість вдівців є тричі менша від скількости вдовиць, а саме: вдовиць 798,000, а вдівців 223,000. То безумовно внаслідок війни. Скількість розведених жінок також більша. Встановлено 31,145 розведених жінок проти 24,672 мужчин.

НЕ МОЖУТЬ ЗНАЙТИ ВИНУВАТЦЯ ПОДІЇ, ЩО ДАЛА ПРИТОКУ ДО ВОЄННИХ АЛЯРМІВ

ПАРИЖ. — У вівторок, 3-го вересня, заявила комісія для провірки італійсько-етіопської пограничної перепалки з 5-го грудня 1934 р., що ні етіопська сторона ні італійська в ній не винуваті. Комісія була складена на доручення Ліґи Націй з двох Італійців, двох представників Етіопії й одного Грека як предсідника. В часі граничної перепалки у Валюаль згинули по 30 людей по обох боках. Рішення комісії вислано до Женеви для вжитку Ліґи Націй, що зібралася на наради в середу, 4-го вересня.

Прихильники Етіопії дуже врадувані таким рішенням комісії, бо, на їх думку, Мусоліні не матиме підстави до нападу на Етіопію перед Ліґою Націй, начеб то Етіопія була варварською державою, котру треба цивилізувати.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНСТВО ПРИ ПРАЦІ НА МІЖНАРОДНЬОМУ ПОЛІ.

ПРАГА. — В днях від 28-го липня до 8-го серпня відбувся в Чехословаччині 17. Конґрес Міжнародньої Студентської Конференції (С. І. Е.), якої членом є українське студенство, зорґанізоване в Центральнім Союзі Українських Студентів (ЦЕСУС). Відкриття зїзду і частина конґресу відбулися в Празі, а тоді українське студентство уладило для чужинних делеґатів „Український Вечір", який пройшов з великою користю для дальшої участи українських делеґатів у конґресі.

НЕМА НІ ОДНОГО МОСКВОФІЛА МІЖ КАНДИДАТАМИ ДО ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

ЛЬВІВ. — Після передвиборчих зібрань у 15 округах східньої Галичини роблять ґазети підсумки передвиборчої аґітації. Стверджують, що в ніякій окрузі не перейшов москвофіл на першому ні на другому місці кандидатських ліст. Тільки в золочівській окрузі опинився на четвертому місці селянин москвофіл з Ріпнева, Іван Миськів. З кандидатів УНДО вийшли 13 на першому або на другому місці, а 2 на третьому місці. „Діло" надіється, що на підставі компромісу з польськими проурядовими партіями вийде 15 українських послів до польського сойму на загальне число 208 посольських місць. Вибори відбудуться в неділю, 8-го вересня.

ЗАХОРІВ АРТИСТ НОВАКІВСЬКИЙ.

ЛЬВІВ. — В середу, 14-го серпня, привезли з Ямного до шпиталю у Львові відомого українського маляря, Олександра Новаківського. У шпиталі переведено небезпечну операцію.

ЛІҐА НАЦІЙ НЕ БУДЕ ВЯЗАНА ЕТІОПСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИМ КОНТРАКТОМ.

ЖЕНЕВА. — Сюди наспіло повідомлення про розвязання американського контракту за видобування нафти й мінералів в Етіопії. Хоч дипльомати дуже заняті підготовою до 26-го засідання повного зібрання Ліґи Націй, то всетаки з їх поведінки слідно вдоволення, що вони не будуть вязані несподіваним контрактом і будуть мати вільну руку у вирішуванні воєнної небезпеки.

Ліґа Націй має полагодити аж 26 ріжнородніх справ, а з них етіопсько-італійський спір є аж на 22. місці.

ЕТІОПСЬКЕ ВІЙСЬКО ВЖЕ ЙДЕ НА ФРОНТ.

АДІС АБАБА. — Без звичайних аґітаційних промов, без голосу труб і без звуків музики вирушили сьогодні відділи правильної етіопської армії на фронт. Прибув міністер війни на мулі, также один з ветеранів бою під Адовою проти Італійців з р. 1895, Деджасмач Гапта Михайло, котрого назначено командантом. Військо було зодягнене у звичайне етіопське вбрання і всіло на залізничий потяг з бічної стації столичного міста. Цісаря не було; жінки й діти плакали нишком по вулицях.

ВАЙЦМАН ГОЛОВОЮ СІОНІСТИЧНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

ЛЮЦЕРНА (Швайцарія). — В середу, 3-го вересня, покінчився 19. світовий конґрес Сіоністів вибором Хаїма Вайцмана на президента, а Наума Соколова на почесного президента всесвітньої орґанізації Сіоністів.

ПОХОВАЛИ БЕЛЬҐІЙСЬКУ КОРОЛЕВУ.

БРІСЕЛЬ (Бельґія). — Серед великого здвигу народу, що створив шпалір, довгий 3 милі, поховали в королівській крипті Нотр Дам де Декен Астриду, жінку короля Леопольда. Вона згинула минулого тижня в Швайцарії внаслідок автомобілевого випадку. Повдовілий король, також потовчений у тім випадку, йшов за домовиною.

РОСІЯ ДАЛЬШЕ БАҐАТІЄ НОВИМИ ЗЕМЛЯМИ.

МОСКВА. — Ґрупа дослідників, що вибралася на Північне Ледовате море ледоломом Садко, обняла в посідання совєтського Союзу новововідкритий острови.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.0
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з анґлійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З ПРИВОДУ ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ

Треба нам тверезо глядіти на всі прояви народнього життя серед американських Українців. Так теж тверезо треба нам оцінювати й останню державницьку маніфестацію, що відбулася в Ню Йорку в неділю, 1. вересня ц. р., у великій концертовій салі Карнеґі Гол при 57. вулиці. Треба признати, що українська державницька ідея вже вкоренилася серед народніх мас навіть тут, на чужині, і вона виявляється нераз спонтанічним виливом почувань. Так було теж і з масовою участю громадянства в недільній маніфестації. Цеж літній час, найменше прогожий до таких маніфестацій. А проте саля була майже виповнена і лише найдорожчі місця в льожах були нерозкуплені. Цей факт вказує на те, як наш загал просто шукає нагоди, щоб виявити надію, що „ще не вмерла козацька мати". Не треба помилково думати, що про участь у маніфестації заважила чи то зручна аґітація, чи може поява одного чи другого визначного гостя, чи програма, чи може важна хвилина, серед якої цю маніфестацію скликано. Це можуть бути лише додаткові причини, а на ділі масова участь громадян це вислів бажання мати свою державу, свою незалежну батьківщину, вольний український нарід на своїй землі й обєднану українську територію.

Хвилина до такої маніфестації, коли йде про міжнародне положення, може бути важна, але назверх цього не слідно. Вона вказує лише на ріжні можливости, а коли так, то це й для нас імператив, щоб ми на такі можливости приготовляли українську громаду. Це приготування мусить полягати не у викликуванню настроїв, а в пригадуванню на обовязок справжнього, реального діла. А цим ділом є зрозуміння конечности творення сили, з котрою ворог мусів би рахуватися.

Інше питання, яку силу ми звідси, з Америки, можемо приготувати. Це залежить багато від готовости цілої нашої громади до посвяти, до жертв, до праці. Самими словами ми вже ледви чи можемо що вдіяти. Слова потрібні до розбудження почувань та до вияснення положення. Цих слів ми вже тільки наговорили й написали, що вже аж переливається. І навіть прикро тепер читати якінебудь дописи, в котрих містяться хочби і гарячі заклики наших читачів. Зате приємно читати, коли люди серіозно призадумуються над способами помогти рідній справі. І саме на обговорення способів та засобів боротьби та праці час звернути загальну увагу.

У першу чергу треба нам подбати про витворення однодушности серед українського загалу в Америці. Під однодушністю хочемо розуміти порозуміння між тими конкуренційними ґрупами, що в засаді стоять на ґрунті української державности, але йдуть окремо своїм шляхом. На усунення всяких існуючих терть слід нам тепер звернути пильну увагу, щоби бути готовими до діла!

ПІСЛЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРОТЕСТУ

Енерґічний протест, заложений амбасадором В. Булітом перед урядом СССР за зухвалі й звернені прямо в цілість Злучених Держав резолюції 7-го зїзду Комінтерну в Москві, зелектризував цілу американську суспільність. Без сумніву, цинічна загроза наймитів московського імперіялізму є надто можливою й близькою, щоб американський уряд міг легковажити страшні затії Москви на своїй території. Не минає ще й два роки, коли Літвінов запевнив урочисто президента Рузвелта, крім численних зобовязань економічно - торговельного характеру, **про абсолютне невмішування советського урдяу ні компартії в американсько - внутрішні справи!** І нині, хто зна, чи американсько - советські дипломатичні відносини не є перед початком сумного кінця!

Певно, хитра Москва буде ще завзято боронити себе! Підуть славнозвісні гіпокризії й брехні Літвінова, що „СССР і III Інтернаціонал — це дві окремі речі, що СССР — це національна федерація, а Комінтерн, це міжнародня й автономна орґанізація; що його уряд не має можности ні засобів впливати на його рішення, і що він сам дуже жалує" і т. д.

Та це буде для наївних, для тих, що вірять у хитре московське слово. І якщо ще й тепер Америка повірить у те слово, то на своє горе! **Бо Европа, а тим більше Україна,** за подібну свою наївність платили й платять ще досі дорого!

В 1922 р. **Німеччина** також була звязана з СССР договором у Рапальо. Побіджена тоді Німеччина думала справді, що Москва, як чесний контрактант, додержить щиро й виповнить зобовязання договору. Тому всіми силами розбудовувала технічно й мілітарно комуністичну Москву! А що дала Німеччині в заміну ця остання? Крім 6-мілінової комуністичної партії, що стала загрозою не тільки Німеччини, але цілої Евопи — нічого! Самих тільки політичних атентатів, виконаних з боку комуністів, начислювано в 1933 р. понад 7 тися! Отже не диво, що реакція Гітлера пройшла з таким великим погромом комуністів!

Опісля, загрожена Німеччиною й Японією, большевицька Москва клонить голову перед буржуазною **Францією** й заключає з нею мілітарний союз 2-го травня 1935 р. І тут також само Валах-Літвінов святочно приобіцював не втручуватись у внутрішні справи Франції. Не минуло й кілька днів по заключенню договору, коли Франція покривається цілою низкою страйків, саботажів, демонстрацій, уладжуваних Комінтерном (читай: Москвою), з причини установлення 2-річньої військової служби. А останнього тижня платні висланники Москви влаштували кріваві заворушення у французьких воєнних портах Тульоні й Бресті з вислідом численних трупів і соток ранених!

Ось так виглядає московська правда.

Ще сумнішою славою вкрилася Москва в дипльоматичних зносинах зі своїми сусідами! **Україна** до заключення договору з Московщиною в Переяславі 1654 р. була цілковито незалежною державою. Царі ґарантували нашу суверенність, але вже два роки пізніше (1656) **зрадили Україну, пактуючи проти неї з Польщею у Вільні,** що змусило Б. Хмельницького до переговорів зі шведським королем Карлом X. Що більше, по смерти Хмельницького московські царі **сфальшували цілковито Переяславський договір,** і, як пише їх історик Мякотін (також наш проф. Яковлів), з первісної редакції договору не осталося й сліду! По проголошенню української самостійности підчас революції 1917 року большевицький уряд визнав її двома дипломатичними актами: **нотою Леніна й Сталіна, висланою до українського уряду 4-го грудня 1917 р., і декляраціею Троцького у Бересті Литовськім 3-го березня 1918 р.** Відомо нам усім, як пізніше пошанували большевики цей дипломатично-правничий акт, коли з цілої України зробили одну руїну!

Таким шляхом узято й **Білорусь.** Кавказькі краї також зазнали судьби України. **Грузія,** країна давньої цивілізації, по заключенню договору „приязні" з Москвою 1783 р. була швидко анектована **військовою силою** царів! 7-го травня 1920 р. вона була визнана большевиками як незалежна република з президентом Жорданія на чолі, а вже в лютім 1921 р. вона **ціла купалася в крові й вогні, що їй зготовила „братерська" червона армія!**

Вірменію не оминула судьба Грузії. 1920 р. вона ціла була підбита червоною армією, якої центральний уряд був її визнав де юре! **Азербейджан** зі своїм парляментом у Баку пішов революційним шляхом за іншими народами, підбитими Москвою, й сам проголосив свою незалежність 9-го квітня 1918 року, яку негайно визнали большевики. Але не на довго, бо скоро ці останні, використавши свою фізичну перевагу, підбили Азербейджан, десяткуючи безпощадно його героїчне населення. А ввесь час тих крівавих підбоїв Ленін не переставав голосити робітникам і селянам України, Грузії й т. п., що „Москва не є імперіялістичною, що вона є комуністичною й як така, вона хоче **добровільної злуки всіх націй; злуки, що виключатиме насилля одної нації над другою".** (Ленін: Збірник творів, том 16, стор. 460-61).

Ось так підступом і облудою, силою й вогнем червоний московський імперіялізм ступав шляхом царської сатрапії й поневолення чужих народів. Що більше, у своїм шалі реформаторства й установлення нового ладу в цілому світі большевицька Москва створила низку орґанізацій до тих цілей, як „Комінтерн" (III Комуністичний Інтернаціонал), „разведупр" (військова шпіонажа), МОПР (міжнародня орґанізація помочі революціонерам) і нескінчене число всяких „наукових", сектантських, спортових, „мистецьких" і т. п. груп, що в усіх краях і всіми мовами (в Америці й мовою українською) підготовляють ґрунт під „світову революцію"! Хитра Москва дозволяє провадити цю роботу всіми мовами, й на одно лише звертає бачну увагу: **щоб усі прикази з московського були вірно перекладані!** І це все!

Як ми вже згадували, уряд СССР намагатиметься за всяку ціну відпекуватись від діяльности Комінтерну! І хоч його керма споконвіку спочиває в руках відомого з ляйпціґського процесу Болгарина Димітрова, „зірки III Інтернаціоналу", який мабуть зі солідарности для православя будує московську імперію, — то всі знають, що ціла політика Комінтерну знаходиться в руках „велікаво й любімаво" Сталіна.

Не диво, що ціла суспільність Америки порушена нечуваною для неї зухвалістю Москви! Америка, як культурна держава в повнім того слова значінню, не може зрозуміти цього наглядного злочину Москалів проти міжнародного права! Чейже найпримітивніші народи уміють шанувати договори й умови не тільки зі своїми союзниками, але також зі своїми ворогами!

Однак не так мається справа з Москвою. Вона споконвіку була незмінною. Вихована в неволі татарсько-монгольських ханів, вона защепила собі їх принципи, як **тиранію, нешанування людської гідности, культ брутальної сили й фізичних інстинктів!** Тому вона не вяжеться ні етикою ні моралю; вона іґнорує релігію чи зобовязання міждержавного характеру там, де вона чується фізично сильнішою.

Одного Москва смертельно жахається, а саме **фізичної сили!** Від приходу большевиків до влади вони голосили загладу всім: церкві, релігії, родині, традиціям, демократії, парляментаризмови, капіталізмови й т. п. Тепер вони в поніжені й з уступками лучаться зі всіми тими „ворогами" проти найгрізнішого свого ворога: **націоналізму!** Бо він одинокий воює з большевиками зброєю, якою вміють володіти московські комуністи: **силою!** А цього боїться Москва. Тому в цілій Европі й Азії вона у безнастанному відступі перед націоналізмом! Це мусить статися й в Америці й ця остання, раньше чи пізніше, зрозуміє, що з большевиками треба ділати по большевицьки і їх зброєю.

Це також мусять зрозуміти й ці Українці, які вірять, що большевизм на Україні можна повалити іншою боротьбою.

М-р В. Душник.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

РЕЗОЛЮЦІЇ ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

Наша ціль: Одна Соборна й Незалежна Україна.

Представники українських громад і організацій в Америці, зібрані в Ню Йорку 1 вересня 1935 р. в Карнеґі Гол, враз з відпоручниками від Українців у Канаді, вислухавши звіту українського делеґата, що прибув з Европи, як і заяв тутешніх представників зорганізованого українського життя, заявляють:

Український нарід є позбавлений свого самостійного, вільного й державного життя ще й досі. Ще й досі існує це міжнародне злочинство, що брутальною силою знівечило порив українського народу до відродження української державности на українських землях.

Американські Українці нарівні з українським народом на його землях ніколи не переставали протестувати проти розчвертування українських земель і віддання їх під чотири чужі влади. Вони завжди протестували проти цього злочину, а разом з тим доказували, що не буде спокою не тільки на Україні, але і в цілій Европі, як довго не буде полагоджена українська справа.

Колиж тепер заноситься у світі на нову війну, і коли українська справа силою міжнародньої ваги й силою постави самого українського народу видвигається на перше місце, американські Українці вважали своїм обовязком скликати отсю непартійну, загальну маніфестацію, щоб нею ствердити:

Америка це одинока країна, в якій живуть Українці масово й мають змогу плекати свої ідеали свобідно в такім виді, як вони заховані в серцях мілїонів Українців на українських землях. Американські Українці є сьогодня одинокі, що можуть свобідно й зорганізовано заманіфестувати правдиві почування українського народу. І як такі вони підкреслюють, що правдиві почування українського народу не йдуть укупі з ніякою політикою, що вимагає від українського народу зречення якихнебудь українських земель, або що відсуває вирішення справи української державности й самостійности, виставляючи програми тимчасового наладнання українського життя з окупантами шляхом осягнення певних концесій.

Американські Українці знають тільки одну розвязку української справи, таку, яку визнають міліонові українські маси. А вона така:

Не буде спокою в Европі так довго, поки не буде направлена кривда, завдана насильством українському народови, і поки не зникнуть на українських землях окупації, а на їх місці не стане **Вільна Соборна Незалежна Українська Держава.**

Україна й Америка.

Американські Українці свідомі цього, що американський уряд під цю пору небагато може зробити, щоб змінити той територіяльний стан в Европі, який держить у неволі 40-міліоновий український нарід. Але вони знають те, що моральний вплив Америки є надзвичайно великий. І тому, як горожани цього краю, американські Українці не вимагають від американського політичного й культурного світа нічого іншого, як того, щоб вони взяли в оборону український нарід у такий спосіб, у який боронять інші поневолені й переслідувані в світі народи, висказуючи їм час від часу в конгресі, леґіслятурах, чи робітничих та наукових установах своє співчуття. Такий вираз симпатії відобється широким відгомоном по світі, а головно в Европі; за американським голосом піднесуться інші, що запротестують проти цього, щоб для політичних цілей вимордовувати міліони людей голодом, як це діється на Україні під Советами, чи нищити безборонний нарід при помочі „пацифікацій", як це практикується ще й сьогодні на українських землях під Польщею.

Засоби: заважать боротьба і власні сили.

Американські Українці не є за те, щоб допускати до нового проливу крови. Вони змагають, як і їхні браття на українських землях в Европі, до цього, щоби підготовити вирішення української справи справедливо мирним шляхом, апелем до розуму і сумління тих окупантів, що загарбали українські землі. По тій дорозі ми далі ступати будемо. Але разом з тим заявляємо, що замало того, щоб Українці так думали і так поступали. Бо коли на українських землях під чужими владами доходить до цього, що там вигублюють український нарід міліонами голодом, коли там не дають йому змоги мати український університет чи вищі школи, коли там переслідують українську церкву і не допускають українську молодь до шкіл і до варстатів праці, то не можна дивуватися, що на тих землях повстав націоналістичний революційний рух, що там піднімаються маси до розпучливих революційних кроків, що там опущений усіми український нарід приходить до переконання, що ніхто йому не поможе, а тільки поможе він собі сам, і то такою боротьбою з окупантами, з якої український нарід мусить вийти побідником, або перестати жити. Американські Українці переконані, що свідомість українського народу зросла до тої міри, що вже є в масах таке велике бажання мати свою державу і жити на волі, що коли цю волю прийдеться здобувати шляхом революційної боротьби, український нарід рішився і на цей шлях. А ми, американські Українці, заявляємо, що коли світ і далі обстоюватиме договори, якими поневолено український нарід і розчвертовано його землі, вважатимемо революційний шлях боротьби одиноким можливим способом визволення українського народу зпід тиранії Москви, Польщі, Румунії і Чехословаччини. Горді з участи в українському визвольницькому русі, клонимо голову перед жертвами, що караються у ворожих тюрмах, таборах та засланнях, або що впали на шляху до сповнення історичного призначення українського народу.

Разом з тим заявляємо, що тут стоятимемо з українськими міліоновими масами і зо справедливістю і допомагатимемо тій боротьбі усіми нашими засобами в ще більшій мірі, як ми це досі робили, поки Україна не стане вільною й самостійною державою.

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка у 3-ох частинах.

Частина І.

КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

39

За тиждень перед Різдвяними святками залишив батько каміноломню і був дома... Тут також завялось досить роботи. (Це вже робота). Треба було з Григорчуком закінчити. Від коней залишилось йому більш, ніж сподівався, бо аж вісімдесять карбованців.

До коней має, видно, Матвій щастя. Куплені ним „шкапинята", які спочатку ледви ноги волочили, почали дуже швидко поправлятися. Не їли вони вівса, бо все пішло „на землю", але зате їли добру січку, облиту картопляною юшкою. До того мали досить конюшини, а це не те, що тобі яканебудь болотяна смердяча отава. До всього, каже Матвій, худоба любить, щоб за нею припильнувати, доглядіти. В час накормити, в час напій, вичисти. Не давай якоїнебудь води, а завше дай джерельної, бо худобині також погана вода шкодить.

Свої міркування Матвій переводить на практиці і може завжди похвалитись добрими наслідками. Рано та вечором ходив коло коней сам Матвій. А в полудень, як не приходив зо школи Василь, мусіла все робити Настя. І в хліві сухо, тепло, тому й не диво, що ті дві шкурі, які ледви долізли з ярмарку, почали вбиратися в мясо, жвавіше ворушитися, піднімати звішені вуха і привітно, коли входив Матвій, вітатися своїм: Ґі-ґі-ґі!

Дуже також любить коні Василь. Він ніколи не минає нагоди похвалитись своїм знанням щодо коней, їх породи, тощо. Уміє також по зубах літа вгадувати. Як трапиться яку чужу коняку до рук дістати, завжди обмацає її, тріпне пару разів по стегнах, попробує, чи не дихавична, чи міцну має риптицю. Особливо добре запамятує він масти коней. Він знає, якої масти мають коней усі знайомі і в Дермані, і в Лебедях. У того гніді, білокопиті. У того сірі, яблучисті. У того каштані з кучерявою гривою. У Терешків, наприклад, четверо і всі сірі, у Харитона бурі-білогриві... і т. д. Ненавидить дуже рябих. На рябі коні не може дивитися.

Володько вже в цьому не розуміється. Ну, правда. До коней він ще малий, але взагалі його не дуже цікавлять коні. Його більше цікавлять книжки з малюнками, казки, ріжні небилиці. Цікавиться світом, природою. Все, що тільки бачить, усе його зачіпає, притягає увагу і все він хоче знати. Тому і мучить батьків ріжними запитами, але не завше дістає відповіді.

Приготовлювання на святки почались уже днів за три перед ними. Цього року не виглядатимуть вони особливо урочисто. Льоху, яку годували, продали. „Земля зїла". А льоха була — моє поштеніє... Мало не з пятьдесят карбованців лупнули за неї. Ну, але якось то буде. Аби було що їсти, а коли трохи скромніш, так що. На свята таки звідси-звідти і якось зігнали. Мовляв, коли вже цілий піст на хлібі та воді, то бодай у свято якось по людськи.

На Свят-вечір куплено риби, рижу та меду. Сушені овочі — грушки, сливки, яблука — свої. Як то годиться, то на Святвечір треба готовити дванадцять страв, але тепер ті „забобони" вже трохи занепадають. Матвій то всіма силами проти „забобонів". Що його ка-зна-що видумувати. Наїджся по людському, Богу помолися, піди до церкви, добру книжку божественну прочитай і маєш свято — говорив він.

Але за „забобони" Настя. „Як батьки та діди робили, так і ми робитимем, — каже. І дуже дбайливо пече, варить, смажить. Правда, дванадцять страв не робила, але до половини дотягала. Варила фасольову юшку з олієм. Смажену і запечену в тісті рибу. Саджену капусту, або вареники з нею, кутю зі зваром та медом. Овочі всілякі, розуміється, сушені. Сирі в рахубу не йшли. Це „гостинці".

І хібаж для такої родини треба щось більше? І так готовими грішми, на рибу, цукор, риж, мало не цілих два карбованці витрачено. Було також пару пляшечок „чистої" і з пару наливочки не забуто. А що, як хтось трапиться, а тут навіть „для годиться" не буде?

Сіна на покуть та дідуха — це вже Володькова праця. І виконує він її дуже ретельно. Вигляд при цьому має поважний, ніби він Бо-зна що робить. Чекав же він того свята, і дочекатись не міг. Так йому вже той піст набрид. До того в свято хтось приїде, буде якась розвага. Приїде дід, дядько, тітки. Може й Катерини обидві — тітчина Зінчина і Клопітська завітають. Володькові копійки, гостинці, щось скажуть нового. До всього настрій святочний, коляди. Може й до них хто завітає. Хоча вони і далеко, але лебедські колядники приходили, бо знали, що їм добрі гостинці дістануться.

І от Свята вечеря. Все на дворі зпорано. Січки на цілий тиждень нарізано, дров стосу наколено, упорядковано все. Худоба також упорана і всі сходяться до хати. Розуміється, що Володько товчеться скрізь перший. Йому ніде не сидиться, все йому терба бачити, скрізь бути. Для нього всі заповільні, всі мало рухливі. Він хотів би, щоб усе раздва робилося.

Лямпи поки що не світять. Натомісць засвічують перед образами лямпадку та дві воскові, по три копійки, офірки. У хаті тепло, напів ясно. З печі приємно пахнуть ріжні страви. Ціла родина, не виключаючи й Хведота, стає на молитву.

Батько стає зпереду коло столу. Молиться він з книжки і в голос, сорокове: „Господи помилуй". Багато хреститься широким і твердим хрестом. Василь, а особливо Володько, гонять, як на рекорд, тому у Володька бракує молитов, вставати першим ніяково, він проговорює ті самі молитви по кілька разів, швидко і багато хреститься, закінчує вже тихим мимренням Бо-зна чого, бо думка його давно коло куті та риби. Хведот так лиш „мухи обгонить". Він тільки й знав: „Вомаця Сина і Святого Духа". А до того ще першу частину „Отче Наша".

Найщиріше молиться мати. Вона стає оподаль від стола навколішки, поволі, виразно, шепотом переказує всі, які знає, молитви, часто бє глибокі, до самої землі, поклони, складає руки на грудях, та бє по них кулаком: — Боже, милостив будь мені грішній... — просила вона. А Володько з нетерплячкою вже чекає, поки вона відмолиться; а що його ще цікавить, то те, що вона молиться „по мужицькому", не по руски, як батько. І така молитва, на його думку, не є справжньою. Хіба ж можна молитись „по мужицьки"?

А кінчається молитва, коли батько, відступивши пару кроків від стола, охрещує в останнє своє суворе обличчя, гне свою дебелу постать, вибиває три повільні глибокі поклони, торкаючись своїм морщинястим чолом самої землі. І не встиг ще батько після останнього поклона встати, як Володько та Хведот чинно сидять вже один коло другого за столом і чекають на страву. Розуміється, їх ще звідтам вигнали. Вони, мовляв, тут не найважніщі персони.

(Далі буде).

Дм. Словітський.

ШУМІВ ЗЕЛЕНИЙ ГАЙ

Шумів зелений гай,
Сонце з небес так гріло
На ліс, поле, ручай,
А в яру клекотіло.

І холодочком віє
Від холодного яру,
А воднії лелії
Додають річці чару.

ВЕЛИКА РІЧНИЦЯ

(1905—1935).

Телеграма: „Одеса, 26. серпня. Позавчора був заарештований матрос Матюшенко, провідник заколоту „Князя Потьомкіна“ й убивства командіра цього корабля“.

Інша телеграма, що трохи пізнійше була опублікована, повідомила, що Матюшенко був негайно повішений — згідно з присудом морського військового суду з наказу і волі царя Миколи II.

Панас Матюшенко. Хто він був? Що зробило його популярним і признаним серед пригнічених?

Початком літа 1905 р., через декілька місяців після відомої „червоної неділі 22. січня, коли ціла Росія тремтіла революційним гоном, а всемогутня й кривава камарилля зимової палати, синя від жаху і злоби, обдумувала над планом жорстокої пімсти проти революціонерів, група свідомих матросів чорноморської ескадри провадила активну пропаганду, підготовляючи матросів до революції. Уклали смілий плян, писали чудову поему революції. Ескадра мала розпочати власну кампанію 1905 р. Матроси „князя Потьомкіна“, що мав плисти на Гендровськ, мали випустити ракету, що була сигналом, щоб озброєні матроси ескадри, які були в змові, кинулися до кают панів офіцирів і з гаслом „Нехай живе свобода“ мали реакційних офіцирів знищити, а решту висадити на найближчий беріг. В Одесі революціонери мали вимагати: 1. реорганізації постійного війська на національні міліції, 2. створення народньої влади, 3. визволення всіх політичних вязнів міста Одеси.

Горячково відбувалася підготовна праця. Матроси багатьох кораблів ескадри дали свою згоду на замірену акцію. Лиш чекали сигналу, щоб розпочати революцію. Але трапилася пригода, що попередила і попутала плянн революціонерів. Ранком 27. червня 1905 р. екіпаж корабля „Князь Потьомкін“, що стояв на рейді Гендровська, запримітив, що мясо, доставлене на корабель матросам, було гниле. Матроси рішили й споживання його відмовитися. Найвищі офіцири просто сказилися від такого „порушення“ строгої морської дисципліни. Рішено було для прикладу і науки іншим винних гостро покарати. Декотрих з найбільш неслухняних матросів рішено було повісити. Були переведені арешти. Матроси побачили, як страшно загрожені їхні товариші. В обуренні кинулись матроси на батерії, озброїлися і почали стріляти в катів. В мент опанували кораблем. З грудей 800 матросів громом понеслось: Смерть тиранам! Нехай живе свобода! На панцирнику „Князь Потьомкін“ маяв прапор повстання.

Що тепер робити? — міркували матроси революціонери. Почато зроблено. Гра була смілива й небезпечна, але потрібно було її тепер доградити до кінця. Коли матроси повстанського корабля зібралися на палубі, виникло питання, настирливе питання: що далі робити? Була вибрана комісія, в руки котрої перейшла команда над панцирником; головою цієї комісії став Українець Панас Матюшенко. Матюшенко був один з тих, що провадили підготовну революційну акцію в ескадрі і котрий підчас цього випадкового повстання на „Князі Потьомкіні“ дав повстанню організованість, дав свідомість і відповідальність за вчинок, як також натхнув екіпаж корабля мужністю й обачністю.

*

Панцирник був негайно приведений в бойове поготівля. Пащеки його гармат були готові кожної хвилини плюнути огнем в облича своїх ворогів, котріб відважились напасти на нього. Вечором тогож дня „Потьомкін“ кинув якор на одеськім зовнішнім рейду, а ранком наступного дня, 28. серпня, комісія звернулася до портової влади, щоб вона дала кораблеві вугіль, воду і харчі. Вразі відмови корабель буде примушений бомбардувати порт. Населення, що симпатизувало з революціонерами, саме проявило ініціятиву доставити кораблеві і вугля, і води, і харчів...

Ранком другого дня корабельний телеграф повідомив, що наближається царська ескадра. „Князь Потьомкін“ поплив назустріч ескадрі, готовий до бою. Але ескадра, обмінявшись сигналом, швидко зникла, залишивши за собою панцирник „Георгій Победоносець“, котрого матроси приєднались до революційного „Потьомкіна“. Але новий революційний панцирник допустився великої хиби, залишивши на своїому борту велику скількість офіцирства, за що пізніше й покутував. Офіцирам вдалося розкласти матросів, внісши серед них розбрат і зневіру. Через декілька днів панцирник пішов на капітуляцію і здався владі. Ця капітуляція „Георгія Побєдоносца“ була одною з найважніших причин пізнішого падіння „Князя Потьомкіна“. Екіпаж „Потьомкіна“, пригноблений зрадою „Побєдоносца“ і опинившись без засобів вугля, води й харчів, не мав можливости їх набути в російських портах, а тому і рішив плисти до Румунії.

Дня 3. липня „Князь Потьомкін“ прибув до Констанци, де сподівався одержати харч, але матросам у цьому відмовили в рішучий спосіб. Влада румунського порту в цей спосіб хотіла примусити Матюшенка і його товаришів висадитись на румунській території і корабель передати Румунії. Румунські урядники прибули на корабель і запропонували революціонерам гостинність, гарантію і навіть румунське підданство, колиб цього бажали.

Цю пропозицію, як також і пропозицію продати корабель, матроси з гідністю відкинули. Матроси знали, що, пішовши на пропозиції румунської влади, вониб низько впали в очах народу, зрадилиб його сподіванки. 4. липня коло 5. години ранку „Потьомкін“ прибув до Теодосії, надіючись дістати там харч і продовжувати своє революційне діло. Але знову відмова. Влада відпустила трохи харчів і вирядила стрілами.

Що робити?

Революційні години „Князя Потьомкіна“ були пораховані. Через спеку вода швидко була використана, людям, виснаженим надмірними працями, бракувало води, щоб задовольнити спрагу. Лишалось декілька тон вугля. Кінець був жахливий.

Що робити?

Іти в Севастополь і здатися? Ні, твердив Матюшенко. Краще вмерти, ніж знову віддатися до рук російської влади...

Чотири дні пізніше „Потьомкін“ знову був на водах Констанци, як непотрібне для революції знаряддя, а революційні матроси залишають море, шукаючи на суходолі шматка хліба.

Але Панас Матюшенко, завжди натхнений революційним запалом, мандрував по ріжних країнах, переконуючи політичних емігрантів вернутися в Росію, бо знав, що революційна робота лише серед народу приведе до революції. Не зважаючи на вязниці, шибениці і смерть.

Цього року збувається 30 років від часу цього героїчного повстання, яке було значним підсиленням революційних настроїв у колишній Росії — цій тюрмі народів. — („Вперед“).

К. Ст.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Збори Бр. св. Василя, від. 168, відбудуться дня 8-го вересня, в годині 3-ті пополудни, в салі У. Н. Дому. Пригадуємо всім тим членам, котрі довгують до Братства і до У. Н. Союза, щоб прийшли і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Григорій Дячишин, предс.; Ілько Лабуза, кас.; Микола Пащин, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 363, подає до відома всім своїм членам, що триквартальні збори відбудуться в неділю, 8-го вересня, в годині 2-гій пополудни. Обовязком кождого члена є прибути на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. Всі члени, котрі без причини не прийдуть на збори, будуть карані, а хто не заплатить кари, той буде суспендований. Кождий член хай старається свою вкладку заплатити до 20-го кождого місяця, або буде суспендований. — Іван Скробач, секр.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 7-го вересня, в годині 7-мій ввечір, в салі під ч. 435 Мейн вул. Просимо довгуючих членів вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. На зборах буде справоздання делегата, котрий був висланий нашим відділом на Український Державницький Конгрес. — Петро Криловський, предс.; Сергій Вінярський, кас.; А. Вакулінський, секр.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що 3-квартальні збори відбудуться в нуботу, 7-го вересня, в годині 1-шій пополудни, в Народнім Домі на Комберленд Гіл. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справоздання касове. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Неприявний член буде караний. — П. Любинецький, предс.; Н. Шевчук, кас.; П. Черкас, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю 8. вересня, в 12-тій годині в полудне, в салі церковній при Оклей і Райс вул. Просимо всіх членів прибути на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючим членам пригадуємо ще раз, щоб прийшли і вирівнали свої довги, бо в противнім разі такі члени будуть суспендовані. — Іван Карпа, предс.; Тарас Шпікула, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє усіх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го вересня, в 1-шій годині пополудни, в Українській Хаті. Просимо всіх членів прибути на час, бо маємо важні справи до полагодження. — А. Патра, предс.; Д. Васько, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 8-го вересня, в домі Горожан, 847 Н. Франклин вул., в годині 1-шій пополудни. Просимо всіх членів прийти на час на ці збори. Довгуючі члени мусять, щоб вирівнали свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — С. Гвіздь, секр.

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ

Мельник-Матвіїв, Микола. — ЗА РІДНЕ ГНІЗДО — 25

Матісен, В. — ЗАЧАРОВАНИЙ ГОДИННИК. Трапляються і в нас час до часу малі, але вартісні книжочки. Вони не лише цікаві змістом, як для молоді так і для старших, але мають у собі багато тої краси, якої так брак у популярній дешевій літературі. До таких належить і Зачарований Годинник. — 24

Мордовець, Данило. — ГЕТЬМАН МАЗЕПА. Іст. повість в 2 томах — 1.00

Монкевич, Борис. — ЧОРНІ ЗАПОРОЖЦІ. Зимовий похід й останя кампанія Чорних Запорожців. Зі схемами й ілюстраціями, брош. — 80

МОНОГРАМИ до хрестикового вишивання — 65

МАГІЧНІ ШТУКИ ДЛЯ РОЗВАГИ СТАРИХ І МОЛОДИХ — 20

Опільський, Юліян. — ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. Оповідання. — 30

Опільський, Юліян. — ІДУ НА ВАС. Іст. повість. Автор вибрав історичну тему „Про князя, що чужої землі шукаючи, та свою втратив“, вплітаючи в неї, романічну, як боярин-ізгой відвагою і розумом бояриство собі вернув та з милою одружився. Своїм оповіданням обіймає автор останні місяці життя Святослава з незадачним походом на Дунай, та на їх тлі розсуває побут давньої Руси. Опр. $1.25, брош. — 75

Оркзай, Баронесса. — БАГРЯНИЙ ЦВІТ. Повість з часів франц. революції. В 2-ох томах. Одна з найкращих повістей сучасної Англії про давні страшні часи т. зв. „Великої Революції“ — 1.00

Підмогильний, В. — В ЕПІДЕМІЧНОМУ БАРАЦІ. Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора малює як неможна краще атмосферу, в якім жиє сучасне покоління на Україні — 30

Полішук, К. — ГУЛЯЙПІЛЬСЬКИЙ БАТЬКО. І — ІІ Том — 85

Полішук, К. — РОЗПЯТА ДУША. Оповідання з латишського життя — 20

Приймак, Михайло. КСТИНИ. Картини з Лемківщини — 10

ПРО ПЛЕКАННЯ І ЛІЧЕННЯ ДОМАШНІХ ЗВІРЯТ. Практичний Порадник — 25

Рогова, О. — СИН ГЕТЬМАНА. Іст. роман з часів Б. Хмельницького — 1.00

Старицький, Михайло. — РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК. Іст. оричний роман. Том 1—4. — 2.50

Сімович, д-р Василь. — ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ для самонавчання та в допомогу шкільній науці. Друге видання з одмінами й додатками. В полот. оправі — 3.75

Толстой, Лев. — ВІДРОДЖЕННЯ. Два томи, в 3-ох частях. Автор описує кривду, заподіяну молодій дівчині шляхтичем, як її опісля вивезено на Сибір і як остаточно цей сам шляхтич пішов на Сибір за нею, щоби вибрати прощення — 2.75

Українка, Леся. — ЖАЛЬ. Повість — 45

Українка, Леся. — НАД МОРЕМ — 30

Українка, Леся. — ПРИЯЗНЬ-РОЗМОВА — 25

Устінович, М. — СТРАСТНИЙ ЧЕТВЕР — 40

Франко, І. — МОЙСЕЙ. Четверте видання з передмовою — 35

Франко, Іван. — ЗАХАР БЕРКУТ. Автор малює історію нападу Татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонитися, але й побивають зовсім татарську орду та спинюють дальший похід Татар — 1.50

Франко, Іван. — З ВЕРШИН І НИЗИН, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя“ й „Великі Роковини“. У біографічнім нарисі Івана Франка (Нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. В оправі — 3.40

Франко, Іван. — ЛИС МИКИТА. З ілюстраціями — 60

Ф. С. — БРАНЕЦЬ МОРСЬКОГО ОПРИШКА. Іст. оповідання — 35

Франко, Іван. — ОПОВІДАННЯ. Зміст: Малий Мирон. Грицева шкільна наука. Олівець. Борис Граб і інші — 65

Филипчак, І. — ЗА САН. Іст. оповідання для молоді, 2 томи — 40

Шевченко, Тарас. — КОБЗАР, з портретом автора, сторін 707, опр. — 2.75

Шевченко, Тарас. — ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в опр. — 8.50

Шевченко, Тарас. — ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5. томах в опр. — 15.00

Чайковський, А. — ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ. Повість з галицького життя. Оправлена — 1.25

Чайковський, А. — ОЛІОНКА. Оповідання з життя ходачкової шляхти — 1.50

Чайковський, А. — В ЧУЖІМ ГНІЗДІ. Повість з життя ходачкової шляхти в двох частинах. Оправлена — 1.75

Чайковський, А. — ЗА СЕСТРОЮ. Оповідання з козацької старини в ілюстраціями, семе видання — 50

Чайковський, А. — ПОБРАТИМИ. Іст. повість — 85

Чайковський, А. — НЕ БУЛО ВИХОДУ. Історія одної парцеляції. Оповідання з галицького життя — 85

Чайковський, А. — НА УХОДАХ. Істор. повість в двох частях — 90

ЯК ДОБУТИ КРАСУ і задержати молодість та здоровля. Написала Осипа Заклинська на основі студій та косметичної практики в Празі. 50 ілюстрацій — 75

Чайковський, А. — КОРНІЄНКО. Три томи — 1.50

Чайковський, М. — ЗА СИЛУ СОНЦЯ. Фант. оповідання — 90

Чехов, А. — ОПОВІДАННЯ. Переклав О. Бабій — 25

ЗБІРНИК НАРОДНІХ ПІСЕНЬ в укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Філярет Колесса — 25

СОННИК АСТРА. Після халдейських, египетських та перських жерел. З нумерами — 50

Всі письма треба адресувати так:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Всеволод Гаршин.

МОЯ ДЕРЕВЛЯНА НОГА

Пора мені йти. Раннім ранком колеса дзеленькотять по замерзлих вулицях, а стукіт моєї деревляної ноги зливається в якусь дивну музику з тарахкотом коліс. Мряка повисла над вулицями та рікою, окутала доми. Газові ліхтарні ледви-ледви мерехтять. Я сам саміський, читачі, сам я один і мені так тяжко, так ніяково. Зі мною є моя деревляна нога, й вірте мені, що й я рад би мати тихий куточок, де прихилив би втомлену голову, де серед моїх близьких провів би останки мого життя. Не дивуйся, глибокоумний читачу, що я такий сентиментальний. Є чимало сентиментальних людей, головнож серед тих, що нічого не мають. Серед багатих менше сентиментальних і вони звичайно не гинуть від почувань.

А я сентиментальний, наче старі середньовічні лицарі із переказів. Може бути, що тому, що я також мав щось спільного з ними, хоч я ніякий Сіляс Вега з Діккенсової повісти, а справжний письменник без ноги.

Може вас цікавить, поважаний читачу, як я опинився без ноги. Це не ніженьке оповідання, хоч як ніжно почалося. Була одна Марійка, найдорожча Марійка з усіх Марійок, маленька, ніжненька Марійка, яку я, доки мав ногу, стрінув на вулиці, як скромно верталася відкілясь. Я пропускаю дівчата, хай собі спокійно попри мене переходять, одначе Марійка, Марійка очарувала мене своїм поглядом, своєю ніжністю та красою. Я боязко приступив до неї, боязко представився та боязко просив, чи не міг би підпровадити її до дому. Не одушевилась, та всеж згодилася, щоб я її товаришив. Пізніше ми частіше стрічалися. Вона ходила до своєї старенької сліпої бабусі читати їй повісти, а я провожав її. І так я мріяв, що котрогось дня освідчуся дівчині Марусі, яка мене, кажу вам, дуже одушевила своєю ніжністю.

Та прийшла нещасна війна, російсько-турецька війна. Іншли обовязані до військової служби, йшли добровольці. Мені й на думку не приходило зголошуватися. Як я міг би оставити мою Марійку саму?! Вона така ніжненька, померла би з жалю.

Прийшов я знову перед Марійчину хату, щоб її відпровадити до бабусі. Вона вийшла в умовлений час, подала мені руку, глянула на мене своїми великими вогкими очима та спитала мене спокійно й доволі рішучо:

— Володимире, скажіть, чи ви джентелмен.

— Гадаю, що так.

— Треба доказати, а не гадати.

— Дайте мені нагоду, Марійко!

— Маєте нагоду: справжній патріот повинен піти на поле бою, боротися за рідний край.

— Ви, Марійко, ви мені це ка...

— Я кажу лише, що було б обовязком справжнього джентелмена.

Ми йшли далі мовчки. Нараз Марійка кинулася:

— Отже хочете йти на війну, чи ні?

— Коли ви, Марійко, бажаєте, то зараз.

Я поправді й не знав, що таке війна, та вже на другий день був на стації. Марійка провожала мене. Її ніжність знову відізвалася. Дивилася на мене теплими очима, а сльози котилися їй по личку.

Ви може не вірите? Та нічого, я оповідаю далі, як було. Наша розлука була щира, приятельська. Я в душі відчував таку радість, що її не могли замрачити ці безмежні румунські рівнини, ні курява, ні піт, ні тяжкі военні образи. Я гнав на неприятеля наче лев: усе бачив я перед собою Марійку, з її глибокими, вогкими очима.

Відзначили мене великим ордером, бо я був герой. А одного ранку, як я найменше сподівався, щось мене кинуло об землю, очі самі примкнулися мені, а потім настала темрява. Як я пробудився, довкола мене були лікарі в білих закровавлених плащах, а моя розірвана нога лежала побіч мене.

— Слава Богу, що ви прийшли до себе. Все буде добре, а батьківщина вмітиме цінити свого найбільшого героя.

І цінила, глибокоумний читачу: як рідний край може забути про жертви своїх синів. Посадили мене до вагону Червоного Хреста, вигідного, великого і ясного. Я поїхав до столиці.

Думаєте, що я не відчував болю? На війну я відійшов молодий, здоровий, а тепер вертаюся наче мацапура, без одної ноги. Здавалося мені, що я втратив найвартіснішу мою частину.

Дали мене до шпиталю і першого дня моє ліжко попросту закидали цвітами. А потім щораз менше людей навідувалося до мене. Я виздоровлював і як уже набрав сил, написав до Марійки, щоб прийшла побачитися зі мною. Не приходила. Певно кудись перепровадилася.

Дали мені штучну ногу. Сказали, що можу йти. Я взяв повозку та відїхав до Марійки. Ізвозчик, нещасник один, віз мене наче на прогулку, а мені було спішно. Щоб її побачити, щоб почути радість мою... Я скакав по сходах, наскільки може людина скакати, на одній нозі, та за хвилинку був перед дверми. Відчинила мені служниця. Наче хотіла зупинити мене, та я як стій влетів до гостинної кімнати. Щоб побачити її.

У гостинній сиділа Марійка з „одним далеким свояком“. Представили мені його дуже ввічливо, а я... випрадвувався, що... перешкаджаю.

І тут, приятелі, кінець оповіданню! Марійка звінчалася тому три тижні. І мене запросили для декорації. Я був у церкві. З моєю поганою ногою. І з моїм серцем, яке мало відчуває тепер, мало, приятелі, одначе глибоко. Так від чуваю, що є зайвий. Марійка щойно перед вінчанням глянула на мене співчуваючо два-три рази, а молодий всміхнувся до мене ввічливо.

Пізно вже, приятелі, холод ломить кості. Йду, добраніч!

НАФТА І ПОЛІТИКА.

(УП) Як це видно з ріжних урядових зіставлень відносно продукції нафти в цілому світі, продукція постійно збільшується. Коли в 1934 році за перше півріче добуто приблизно 737 міліонів бочок нафти, то за перше півріче 1935 року добуто аж 783 міліони бочок. А це означає збільшення продукції на 6.2%. На першому місці щодо продукції стоять: Америка, Ірак, Венезуеля і Іран. Московська продукція на Кавказі трохи знизилась, хоч Москалі чимраз більше нафти зуживають для своїх тракторів, літаків і тенків. Румунська продукція трохи збільшилась. До такого значного збільшення продукції причинилася ще й та обставина, що нафтові підприємства в Іраку стали більше активно працювати.

Числові дані бочок найкраще зілюструють нафтову господарку в світі: Америка 472, Совети 84, Венезуеля 71, Румунія 31, Іран 28, Голяндська Індія 23, Мексико 19, Ірак 12, Колюмбія 9, Перу 8, Арґентина 7, Трінідад 5, Британська Індія 5, Саравак 3, Польща, зглядно ЗУЗ 2, Німеччина 2 й інші країни 4. В порівнанні з даними з минулого року найбільше збільшення наступило в Іраку, бо на 1566.67%, дальше в Німеччині на 63.44%, і в Колюмбії на 12%. Московія, Трінідад, Британська Індія і Польща викaзують значне зменшення. В Московії воно виносить 1.74%, а в Польщі 2.16%. Наводимо точні дані щодо цих країн, бо вони нас найбільше інтересують.

Нафтовий ринок в Америці не зареаґував на збільшення американської продукції знижкою цін, бо попит на нафту збільшивсь. Причини зменшення в Москві відомі, щоб над ними тут основно застановлятись, Москалі не мають чужих машин, щоб вертіти нові скважини, а старі машини вже не працюють. Далі саме добування доти йшло добре, доки працювали там чужі інжиніри. Якжеж вони відійшли, то московські інжиніри не могли вдержати продукцію на давній висоті, хоч у всяких пятирічках нахвалялися, що не то доженуть, а й переженуть ввесь світ. Фаховці кажуть, що папір все витримує, навіть московську самохвальбу. Ринок у Московії зареагував на знижку не цінами, бо там таких нема, коли взяти на увагу, що карбованець не є валютою в людському розумінні того слова. Зате реакція вийшла назверх в іншому виді. По полях трактори стоять, замісць працювати, в усіх урядах повно зажалень, що не постачають рідкого палива для машин, заводи, особливо місцевої промисловости, не можуть працювати через брак нафти і т. п. Знижка продукції в Польщі повстала наслідком вичерпання старих жерел.

Найбільш цікавим з політичного боку є факт збільшення продукції в Іраку. Сталось це завдяки проведенню нафтопроводу з Іраку до Середземного моря, до баз анґлійської фльоти, яка спотребовує дуже багато нафти. До того ще треба взяти на увагу й це, що Анґлія на Середземному морі мусить тепер держати значні морські сили через те, що цей басейн став в останніх часах дуже неспокійним.

Значне звищення німецької продукції вказує на те, що Німеччина таки серіозно думає унезалежнитись від нафтового імпорту, що їй надзвичайно потрібно з огляду на зброєння і моторизацію армії та розбудову повітряної фльоти. Німці, хоч не мають дуже видайних нафтових піль, використовують де і що лише можуть на своїй території і до того продукують ще штучну бензину в величезних заводах.

В теперішніх часах нафта є мірилом активности політичного ставання в цілому світі. За політикою все стоїть сила, а сила, це є армія. Армія знову мусить мати машини, а машини паливо. Чим більше часи неспокійні, тим більші сили мусить держати кожда держава на поготівлі й тим більше в неї працюють машини. Як вони працюють, це найкраще видно по нафті і її зуживанні. Це є найкращий барометер модерних часів. Треба сподіватись, що знижкова тенденція ще якийсь час потреває.

М. С.

КОЛИ ПРИБОРИ ДО ПИСАННЯ БУЛИ ДУЖЕ ДОРОГІ.

Свого часу прибори до писання були дуже дорогі. Було це тоді, як новітні прибори до писання щойно винайшли. Радирка (ґума до витирання) була зпочатку дуже дорога. Маленький кусник ґуми коштував 3—10 золотих франків. Люди в канцеляріях ховали ґуму наче який скарб, а вживали лише в крайній потребі. Коли коло 1803 року стали продавати перші сталеві пера до писання, то одна штука коштувала коло 25 центів у нинішній валюті.

У Німеччині сталеві пера були у 1840 році дуже дорогі. Одна депутація відвідала того пруського короля та просила його, щоб оснував у Німеччині фабрику сталевих пер, щоб такого дорогого товару не привозили з Англії.

— Ви, пані, такі молоді, а маєте вже такі великі діти. Ви певно вчасно брали шлюб?

— Ні, в шестій годині вечором.

— Хто тобі зробив діру в голові?

— Яку діру?!

— А ось бачу в тебе на блюзці повно трачиння!

—o—

Майорко Лікс каже до свого пятьлітнього синка:

— Ну, Ельку, ходи подивися, якого ти дістав братчика!

— Ой, тате, я сам недавно прийшов на світ, а вже дістаю конкурента! — каже синок.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, О.

Жертви на літак.

На лідак „Націоналіст" зложили свої жертви на бльочки:

Клівленд: Збирач Іван Попович: по $1: С. Котович, А. Ґоїк, Й. Шелеста, І. Самсін, Марія Біґановська, А. Турко, Й. Труш; Н. Павлюк $2; Анна Гущак $5.

Акрон: Збирач Олекас Цепко: по $1: І. Семанюк, П. Славис, Д. Мічкало, І. Ґурин, Т. Куривчак, К. Цепко, М. Кириляк, О. Цепко.

Ню Йорк: Збирач Володимир Різник: І. Кібало $5; Анна Гладун $3; М. Леськів, М. Пелех, по $2; О. Гавришенко $1.

Лондон, Онт., Канада: Збирач П. Подебрій: Українське Національне Обєднання $5; дрібними датками $2.90.

Вінніпеґ, Ман., Канада: Українська кооператива „Калина" $2.

Вінніпеґ, Ман., Канада: збирач Н. Б. Богай: о. П. Оленський $1; В. Богай, М. Мединський, В. Паньків по 50 ц.

Кенора, Онт., Канада; збирач П. Семака: по $1: Д. Трембак, П. Семака, Н. Оліярник, І. Хлібойко; по 50 ц.: Калужняцька, Марія Шафрин, Н. Стебницька, В. Куцик; А. Булавка 25 ц.

Бієнфейт, Саск., Канада; збирач Українське Тов. „Просвіта": зібрано дрібними датками суму $3.55.

Вінніпеґ, Ман., Канада: збирач Петро Поливка зібрав дрібними датками суму $1.25.

Переслав дар у сумі $5 М. Мудрик зі Саскатуну, Саск., Канада.

Товариства, кі зложили дар в часі свята, а які пропущено через помилку:

Клівленд, О.: Бр. св. Петра й Павла, від. 102 У. Н. Союза, $15.

Клівленд, О.: Бр. св. Николая $5. При виказі кумів пропущено: Марко Кукіз $1.

Акрон, Огайо: Горожанський Клюб $5.

Дітройт, Міш.: Відділ О.Д.В.У. ч. 4. $10; відділ О.Д.В.У. ч. 24. $10; М. Горин $1.

Менших сум ніж $1 не поміщуємо в списі жертводавців окремо, а подаємо разом як „дрібні жертви" з недостачі місця в пресі.

Всіх тих, які мають книжки, просимо їх звернути, щоб ми могли подати дальший спис жертводавців.

В. Бльондиненко,
секретар Комітету.

НАЙСТАВН, ПА.

На інвалідів.

Жіноча організація українських горожанок зробила несподіванку для гром. Теодора й Клементини Слободянів, улаштовуючи відповідне приняття з нагоди їх 25-літнього подружого життя. Предсідниця пані Шаґала привитала їх в імені жіночої орґанізації та передала китицю квітів. Від української громади зложив їм щирий привіт предсідник С. Бабяк, а від відділу 105 У. Н. Союза предсідник С. Слободян. Бесідники піднеркнули працю на громадськім полі та заслуги, які положили гром. Слободян над розбудовою українського життя у Найставн. Зокрема зазначили, що не тільки вони самі, але і їх діти працюють також для української громади, бо син їх уже є секретарем української громади, а дочка належить також до українських орґанізацій. Вона своєю пильністю та здібностями осягнула те, що зможе побирати науку безплатно чотири роки в університеті.

При кінці забави гості зложили $8.24 і ті гроші вислано через Обєднання на інвалідів.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО ПРИ ПРАЦІ НА МІЖНАРОДНЬОМУ ПОЛІ.

В часі великих ферій щорічно відбуваються конґреси міжнародніх студентських орґанізацій. Українське студентство, що вже вспіло добути собі відповідне місце у міжнародньому студентському житті, бере рік - річно активну участь також і в конґресах, що є місцем стрічі еліти світового студентства для перегляду осягів його праці.

В днях 28. липня—8. серпня ц. р. відбувся в Чехословаччині XVII. Конґрес Міжнародньої Студентської Конфедерації (С. І. Е.), якої членом являється й українське студетство, зорґанізоване в Центральному Союзі Українського Студентства (ЦЕСУС). Про перебіг зїзду і працю на ньому української делеґації подамо іншим разом. (Як також пізніше подамо звідомлення з II. Конґресу Міжнародньої Студентської Ліґи (І. С. Л.), що відбувся в днях 1—3 серпня ц. р. у Карлові в Болгарії, а на якому виступала також українська студентська делеґація). — Тепер зупинимося лише на одному фрагменті зі зїзду СІЕ в Празі.

Відкриття зїзду і частина праць конгресу відбувалися в Празі.

З нагоди зїзду українське студентство в Празі влаштувало дня 31. VII. ц. р. приняття для чужинецьких делеґатів.

Це приняття (чи, як його опісля назвали наші гості, „Український Вечір", відбулося в салях Української Їдальні, спеціяльно на це приняття вдекорованих. Побіч українського національного прапору з тризубом виднілись на стіні прапорці тих народів, яких делеґати були присутні на принятті.

Не дивлячися на те, що кожда делеґація була перетяжена працями на зїзді, на принятті було присутніх 27 делеґатів з ріжних держав і частин світа. Можна було бачити еліту світового студентства — представників Злучених Держав Америки, Англії, Каліфорнії (Неґри), Канади, Литви, Німеччини, Норвегії, Швайцарії, Швеції й інших.

По пів-офіційному відкриттю цього приняття в короткому часі навязалася товариська бесіда, переплітана українськими співами. Особливо велике враження зробив п. М. Дуда стрілецькими піснями і грою на бандурі проф. Н. Слюсаренко.

Тяжко сказати, що більше сподобалося чужинцям: чи український спів, чи український борщ і вареники, може одне і друге, але у всякому разі приняття затягнулося в атмосфері сердечної веселости і приязної щирости.

Вже на другий день підчас офіційних нарад конгресу українська делеґація мала нагоду відчути позитивні наслідки цього вечора.

Склад української делеґації на конґресі СІЕ в Чехословаччині був такий: тт. Я. Барановський, А. Головач, О. Шимановська, К. Мельник та Е. Бачинський.

Українське студентство на конґресі ІСЛ в Болгарії заступали: д-р Сушко і В. Стахів.

К. М.

ВИДАВЕЦЬ, ЩО СПИТЬ У ДЕНЬ.

В околиці Токія (столиця Японії) в одній з найгарніших віль жиє чоловік, що виходить на прохід і працює, одначе у своїй віллі не приймає нікого. За дня спить, а в ночі працює, тому його фізична сила безпримірна. Дає працю около 50,000 робітників, і всеж його вплив сягає далі, ніж усіх інших людей у Японії. Імя Сеіджі Номас є загально відоме, хоч того чоловіка рідко хто бачить. Сеіджі Номас видає девять журналів (маґазинів), що виходять раз на місяць. Його журнал „Король" появляється в накладі півтретя міліона примірників. Крім цих журналів видає і ріжні книжки, так, що в його підприємстві місячно друкують двіста ваґонів книжок і газет, які розсилають по всій Японії та поза нею.

Вдячні.

— Вчора після концерту всі обступили дідуся співачки та ґратулювали йому.

— З якої нагоди?

— Тому, що він глухий!

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (111)

Коли впала його перша жертва, ґорилі ще більше натиснули на Тарзана. Але ще другий, а потім третій ґориль засмакував вістря його ножа. Людиназвірюка не контролювала себе в злости. „Зловіть його, зловіть його!" — ревів він. „Але не вбивайте його; він належить до мене!"

Серед замішання Ронда сама почала шукати якогось способу втечі. Вона опинилася поза воюючими ґорилями, щоби пошукати якихось сходів з даху вниз. Вона натрапила на двері в іншій вежі і побачила перед собою вершок якихсь сходів. Туди кинулась вона бігти вниз.

Але на скруті сходів вона збігла просто в обійми якогось ґориля, що біг угору. За ним бігли ще два інші. Перший вхопив її й кинув її в руки інших зо заду. „Вона мабуть пробує тікати", сказав він. „Заведіть її до Творця". І побіг дальше вгору по сходах.

Тимчасом на даху якийсь ґориль вхопив Тарзана за руку. Тарзан притулився до нього і вщіпив свої зуби в жилу противника. Тоді якийсь другий ґориль приступив і вдарив його по голові топорищем сокири. Серед переможного крику ворогів пан джунґлів упав у боротьбі!